

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
Főmunkatárs: Dr. Nagy Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közölünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Az ország mandátuma.

Makó, szept. 6.

Évi 150 millióval szándékoznak megterhelni ezt a már is koldus-szegény országot, újabb pénz- és véráldozatot akarnak kicsikarni arra a hadseregére, mely testünkől, lel-künkől távol van, izzig-verig német, a magyar szabadság eltipróinak mindenkor vak eszköze volt, amelynek zászlója, kommandója csak a mult véres emlékeit, az elkeseredés érzését váltják ki a magyar ember lelkében.

Fővezérük, gróf Tisza István, csak pár nappal ezelőtt nyilatkozta ki, hogy helytelen minden törekvést, mely a katonai követelések megszavazása révén a koronára bizonyos reformok, bizonyos koncessziók keresztülvitele érdekében pressziót igyekezne gyakorolni. Sőt volt bátorsága azt hangoztatni, hogy a sok százezer hadügyi kiadásokat a nemzet közvéleménye követeli, a nemzet bizalma adta nekik a mult választásokon a többséget s ezzel együtt azt a kötele-séget, azt a „parancsot”, hogy katonai programjukat, mely most már „a nemzet katonai programma is”, — hajtsák végre.

Hát mi volt ez a katonai program? Ugyan melyik munkapárti képviselőjelölt ur emlegette a választásokon a katonai kérdéseket, a létszámemelést, a dreadnoughtokat? Ugyan melyik munkapárti választókerület adott „parancsot” az új bárók pénzén nagy erőfeszítéssel megválasztott képviselőnek arra, hogy százezer forintot dobasson a tengerbe, emeltesse fel a só, a dohány árát, soroztasson be két-annyi magyar fiut osztrák katonának, mint eddig. A harcok ellenzékét feloszlattal, új választással akarta a kormány megijeszteni. Hisz a választás a mai választási rendszer mellett még a legbecsületesebb módon is sok pénzbe került, — amit a függetlenségi képviselőknél a maguk zsebéből kell megfizetniük, mert nekik rendjel-raktáiraik nincsenek.

Az ellenzék a fenyegetés után is folytatja a harcot. Miért nem váltja be hát a kormány a fenyegetést? Miért nem kérdezi meg a nemzetet? Azért, mert nagyon jól tudja, hogy nem negyven, de négyszáz millió korona választási költség is kevés volna ahhoz, hogy az új választásokon többséget szerezzen.

A harcot kérelhetetlenül folytatja az ellenzék. Csak köteleességét teljesíti. A veszélyeztetett ősi alkotmányt védi meg.

(**Lemondás.** Berényi József, ki éven át volt a városi számvizsgáló bizottság elnöke és tisztét a legnagyobb pontossággal látta el, ma aggkorára való hivatkozással lemondott állásáról.)

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —
Résen az ellenzék.

A tegnapi ülés végén történt viharos jelenetek hatása alatti ma igen népes volt a képviselőház ülésterme. Az ellenzék tagjai, különösen a függetlenségi és 48-as párt tagjai még tegnap este elhatározták, hogy a mai ülés elején házszabályvita keretében szóvá teszik a többség terrorisztikus viselkedését, amelyben a miniszterek jártak legelől. Ezt tudta a munkapárt is és ezért a turnus, amely eddig nem igen teljesítette kötelességét, ma teljes számban jelen volt az ülésen, hogy az ellenzékkel felvegye a küzdelmet.

A véderőreformról a mai ülésen sem esett szó, mert az ellenzék vitarendezői az egész mai ülést névszerinti szavazással töltötték ki.

A mai ülést Návay Lajos alelnök fél 11 órakor nyitotta meg.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Az elnök bemutatta Dombóvár, Zalaegerszeg, Szarazpatak és Dombegyháza polgárságának kérvényeit a katonai javaslatok ellen és a választói jog tárgyában. Javasolta, hogy a kérvényeket adják ki a kérvényi bizottságnak.

Mádi-Kovács János ellenindítványt terjesztett be s kérte, hogy a javaslatok adassanak ki a véderő- és pénzügyi bizottságnak. (Zaj.)

Az elnök bemutatta Eszterháza község feliratát a községi törvény módosítása tárgyában és Halász Lajos dévai lakos kérvényét. Javasolta, hogy a két kérvény adassék ki a kérvényi bizottságnak.

Mádi-Kovács János ezzel szemben ellenindítványt terjesztett be s kérte, hogy az utóbbi kérvény adassék ki a közigazgatási bizottságnak.

Az ellenzék Mádi-Kovács János valamennyi ellenindítványára névszerinti szavazást kért s kérte annak holnapra való halasztását. Az elnök ezt a házszabályok értelmében elrendelte.

Szerda lévén, felolvasták az interpellációs könyvet, amelybe Abraham Dezső a fiumei ezredes magyarellenes intézkedései, Kun Béla a „Nap”-nak a közigazgatási közegek által való elkobzása és az újságírók egyesületének határozata, gróf Batthyány Tivadar az argentiniai hus behozatala, Bikády Antal pedig a dohány-tözsdeknek politikai szempontok szerint való osztogatása tárgyában jegyzett be újabb interpellációt.

Az elnök javaslata alapján a Ház egy órakor tért át az interpellációkra.

A napirend szerint következtek volna a névszerinti szavazások.

Előbb azonban Holló Lajos a házszabályok 215. szakasza alapján szót kért. Röviden esetelte a tegnapi ülés végén történeteket s rámutatott, hogy a házszabályok értelmében minden határozathozatalhoz száz kép-

viselő jelenléte szükséges. A házszabályok 255. szakasza pedig minden képviselőnek megadja jogát akkor, hogy a határozatképesség konstatacióját kérhesse. Anélkül, hogy a jegyzők tegnapi kijelentését megakarná gyanúsítani, konstatacióját megadta a munkapárti képviselőnek, Ugron Zoltánnak a naplóba is felvett állása szerint, jöhet a jegyzők 105 jelenlevőt számláltak össze, csak 85 képviselő volt a teremben.

Muzslay Gyula (munkapárti): Az a másvilágról jött, az nem számít. (Orriási derűtség e Ház minden részén.)

Holló Lajos azután szóvá tette, hogy a többség olyan terrorisztikus modorban lépett fel az ellenzékkel szemben, hogy azok korlátozva voltak a szavazatok összeszámlálását ellenőrizni. Elismeri, hogy a többségnek kellemetlen lehet a hasonló eset, de ezzel ők nem sokat törődnek, mert ők a házszabályokban biztosított jogaikkal élnek. (Helyeslés.)

Justh János: A választásoknál pénzrel meg katonasággal terrorizáltak!

Holló Lajos: Általános szokás, hogy a kisebbség nem járul hozzá a határozatképesség betartásához, mert az egyedül a többség kötelessége. Megtörtént már több ízben, hogy a zárt ülések alatt a nagy többség egyetlen tagja kérte a tanácskozási képesség megállapítását anélkül, hogy ez ellen a kisebbség felzudult volna.

Beck Lajos: Mi mindig lojálisok voltunk!

Sümei Vilmos: Ez a baj! Ez az ország veszedelme!

Holló Lajos: Azok az eszközök, amelyeket a többség használt a választások alatt, az ellenzék kezében minden fegyvert jogossá tesznek.

Az elnök figyelmezteti Hollót, hogy maradjon a házszabályok keretében. (Zaj.)

Holló Lajos: Akár tetszi a többségnek, akár nem, az ellenzék minden eszközt fel fog használni arra, hogy jogait érvényesítse.

Ráth Endre: Meg a kezdő akarokokkal szemben.

Holló Lajos végül kijelenti, hogy jogaik gyakorlásában semmi inzultust el nem tűrnek. (Hosszas éljenzés és taps az ellenzékén.)

Vermes Zoltán jegyző kijelenti, hogy tegnap ő számlálta össze a szavazatokat, s 105 jelenlevő képviselőt hozott ki.

Felkiáltások balról: De milyen számműveletekkel hozta ki? (Zaj.)

Vermes Zoltán Holló beszédéből gyanúsítást olvas ki s ezért azt visszautasítja. (Zaj.)

Návay Lajos elnök kijelenti, hogy az elnök kötelessége a házszabályok betartásáról gondoskodni. Ő köteles a tanácskozások parlamentárius modorát is betartatni s a napló tanúsága szerint a tegnapi ülésen a rendeltetkedőket rendre is utasította.

Lovász Márton személyes megtámadás címén szólal fel és ismertetőn a tegnapi történeteket, kijelentette, hogy senki sem csodálkozhat azon, ha ők a leghatározottabban visszautasították az őket ért inzultusokat.

Ezt a jövőben is megfogják tenni, mert senki által sem hagyják magukat terrorizálni. (Eljenzés az ellenzékén.)

Holló Lajos félreértett szavainak helyreigazítása címén szólal fel s kijelenti, hogy ő senkit sem akart gyanúsítani, mert hisz nem ő, hanem egy munkapárti képviselő mondotta, hogy csak 85 képviselő volt a teremben. Ez a naplóból is kitűnik.

Bavcsay Andor a házszabályokhoz szólva, kifogásolja, hogy az elnök nem utasította rendre Székely Ferenc igazságügyminisztert, bár ezeket a szavakat használta: Szégyen, gyalázat! (Mozgás.)

Návay Lajos elnök kijelentette, hogy a rendentasítás az elnökség diszkrecionális joga. (Zaj.)

Gróf Esterházy Mihály: De a miniszterek kivételesek! (Zajos tetzés.)

Bavcsay Andor kifejtette, hogy ő nem az elnök diszkrecionális jogát akarta kétségbevonni, hanem csak leszögezte azt a körülményt, hogy a minisztert nem utasította rendre.

Székely Ferenc igazságügyminiszter szólásra jelentkezik, de ezután ismét leül.

Justh János: Nő, nem: mer? (Zajos derűtség.)

Ráth Endre: Ugylátszik, az igazságügyminiszterben meg volt a jó szándék, de benne rekedt. (Derűtség. Számos precedens van arra, hogy az előző ülésen történt durvaságot az elnök a következő ülésen torolta meg. Nem szeretné, ha az igazságügyminiszter nevéhez ilyen durva inzultus fűződne s ezért kéri, hogy nyilatkozzék a kérdésben.)

Az elnök konstatacióját, hogy ezt a kérdést nem lehet vita tárgyává tenni. (Zaj.)

Justh János: Szóval a gyalázat szó parlamentáris lett. Majd mi is használjuk az igazságügyminiszterrel szemben. (Zaj.)

Holló Lajos szólásra jelentkezik.

Elnök: Nem lehet, mert elrendeltem a szavazást. A szavazás az M. betűvel kezdődik.

Ezután névszerinti szavazás volt 2 óráig s ekkor az ülés végződött.

(**A gazdasági iskola segítje** Makó városa az iskolák államosítására vonatkozólag kötött szerződés értelmében évenként 22000 koronát köteles az államnak fizetni. A vallás- és közoktatásügyi miniszter néhány nappal ezelőtt akként intézkedett, hogy ebből a 22 ezer koronából évenként 2000 korona a gazdasági ismétlő iskola számára fizetendő ki. A tanács ma rendkívüli ülésén kiutalványozta a gazdasági ismétlő iskola számára a két ezer koronát)

(**Tulzsufolt a polgáriiskola.** Lapunk előző számában megemlékeztünk arról, hogy a polgári leányiskolába oly sok növendék iratkozott be, hogy párhuzamos osztályok felállításáról kell gondoskodni. Ez ügyben a vármegye kir. tanfelügyelője ma átirat a városi tanácshoz. A tanfelügyelő átiratában a párhuzamos osztályok mielőbbi felállítását sürgeti, nehogy a tanításban fennakadás álljon be.)

Nagy tűz a főtéren.

Robbanó anyagok égése.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, szept. 6.

Ma délután a főtéren veszedelmes tűz ütött ki, mely ha nem is fenyegette elpusztulással a főteret, a közel fekvő házakra annyira veszélyes volt, hogy azoknak minden percben való elpusztulását lehetett várni.

Itt nem közönséges tüzesetről volt szó, mikor egy vagy több háznak teteje kigyullad, hanem robbanó anyagok égéséről, mely gyakran házakat rombol, ember életet olt ki.

Magáról a katasztrófával fenyegető tüzesetről az alábbi tudósítást közöljük:

Délután két órakor fekete füstgomoly emelkedett a városi szék-épülettel szemben. Sokan azt hitték az első pillanatban, hogy a szél kavarja fel az utca porát. Elterjedt azonban egy pillanat alatt, hogy Török Lajos timár házában ég Károlyi Mihály festék-kereskedőnek a pincében elhelyezett rak-tára.

E raktár a legveszedelmesebb robbanó anyagokkal volt tele. Volt ott benzín, spirítusz, kátrány-és hordószámra különféle olajok.

A szűk udvar először fojtó füsttel telt meg, úgy, hogy oda behatolni lehetetlen volt. A pince ablakain és ajtaján a tóduló füst közt olykor messze csapdostak ki a vörös, sárga és kékes színű lángnyelvek. Közben egy-egy hordó robbanása reszketette meg a levegőt.

Az oltásról szó sem lehetett, mert a pincében szerte folyó olajat a tömédék víz, melyet a tűzoltók locsoltak, nem oltotta a tüzet, de emelte az olajat úgy, hogy az égő lángnyelvek még magasabbra csapdostak.

Mikor látták, hogy a vízzel ennek a tűznek oltásánál mit sem érnek, mindenki a földdel való elfojtásra gondolt. A rendőrkapitány az újonnan épülő zsidó templomhoz hordott homokból hozatott néhány kocsiával. Ekkoraazonban már a hőség olyan fokra légett, hogy az épületet, illetve a pincét megközelíteni nem lehetett. Kénytelenek voltak a víz mellett maradni, mely ugyan az olajok tüzeit, mint ismeretes, nem oltja, de arra jó volt, hogy a kiállhatatlan hőséget csökkentette.

Közben mégis sikerült a helyszínére szállított homokot is elhasználni. A legfőbb baj ott volt, hogy a homokot sem a pince ajtaján, sem ablakain nem lehetett úgy behányani, hogy az égő leánytengert elnyomta volna.

Mikor a borzasztó tűz négy óra után kissé önmagától kezdett vesztíteni erejéből, megrepedt a pincének bolthajtása, mely fölé magának Török Lajosnak a háza van

építve. Most attól kezdtek tartani, hogy leszakad a bolthajtás és a hatalmas új épület az égő pincébe süllyed.

Szerencsére ez sem következett be, mert az égő anyagok lassan elégték. Délután 5 órakor már csak olykor csapott ki láng a pincéből. Később csak forró levegő áradt onnan ki. A tűzoltók által befecskendezett víznek forró gőze.

A pincébe csak délután 6 órakor lehetett behatolni. A nagy veszedelemmel fenyegető tüzvész véletlenül önmagától minden nagyobb baj nélkül elmúlt.

A tűz keletkezésének oka ismeretlen, ezt a holnapi tűzvizsgálat fogja megállapítani.

Csaló lókupec.

Benkő István újabb büne.

(Saját tudósításunktól.)

Makó, szept. 6.

Alig van ember Makón, ki Benkő Istvánt ne ismerné ha nem is személyesen, legalább a hírlapok útján. Ő az a különös lósiszár, ki minden évben néhányszor foglalkoztatja furfangos csalásával a rendőrséget.

Az igazságot szolgáló hatóság még be sem fejezte egyik dolgát, nyomon követi el a másikat, úgy hogy ellene szakadatlanul folyik a bünelelmények elfogyhatlan láncolata.

Benkő István legújabbán ismét szaporította egygyel bünelelményeinek számát.

Megtudta ugyanis, hogy Köteles Mihály makói gazdálkodó lovat akar venni. Elment hozzá, ajánlkozott, hogy mint szakértő, szívesen vesz számára lovat, csak pénzt adjon neki.

Köteles Mihály jól ismerte ugyan Benkőt, de mégis átadott neki 300 koronát. Benkő a 300 koronát zsebre vágta és azzal köszönt el Köteles Mihálytól, hogy pár nap múlva egy jó lóval fog visszatérni.

Köteles Mihály azonban megunta a várakozást és minthogy ma reggel azt is megtudta, hogy Benkő a ló árával meglépett, följelentette a rendőrségen, hol elrendelték a furfangos lósiszár körözését.

Kiadó ház. Lonovics-sugaraton most épülő házam, melyben négy szoba van, az összes mellékkelhelyiségekkel november 1-től bérbe kiadó.
Dr. Kiss Pál ügyvéd.

Egy jó házból való fiu

tanulóul

jó fizetéssel felevetik

Kovács Sándor, divatruházába.

Főtér, Korona-épület.

Férjgyilkos asszonyok.

Öt évi nyomozás után teljes siker.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 6.

Jó fogást csinált a rakasdi esendőrör. Esztendőök óta kideríthetetlennek hitt gyilkosságokra vetettek fényt a derék esendőrörök, akik éveken át kutattak lelkiismeretes buzgósággal, hogy a bűnösöket utolérje a jól megérdemelt nemezis, a mely ez alkalommal bizonyára kéréllhetetlen lesz a férjgyilkos asszonyokkal szemben.

1906. évi március hó 26-án Román György mákosfalvai lakost (jámi járás) az Izlaz nevű szilvásban meggyilkolva találták. A jómódu gazda János nevű fiára irányult akkor a esendőrörök gyanuja, de terhelő adatok nélkül az ügyészség vádat sem emelt. Alig mulott el egy esztendő a gyanúsított fiut, Román Jánost ugyanazon szilvásban találták halva 1907. évi február 23-ikán. Fegyverrel lötték le a szerencsétlent, amint meggyilkolt apja szilvásában mendegelt.

Négy, illetve öt év óta szakadatlanul kutattak esendőrörök a vakmerő gyilkosok után, akik az apa és fiu életét egy esztendő leforgása alatt kioltották. Buzgóságukat siker koronázta, mert a bizonyítékok összehalmozódottak és a gyanu a meggyilkoltak nejei ellen fordult. El is fogták özvegy Román Györgyné, Rotáriu Virág és özvegy Román Jánosné, született Murgu Anna mákosfalvai lakosokat, akik a bizonyítékok kényszerítő sulya alatt bevallották rettenetes bűnüket, hogy mindkét férjjet ök tették el láb alól, hogy az áldozatok vagyonát megosszák egymás között.

A férjgyilkos asszonyokat a esendőrörök beszállították a fehértemplomi törvényszékre, ahol Mihályovics Gábor központi vizsgálóbíró előzetesen letartóztatta őket.

5 huszár 5 ló a kutban.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 6.

Aranygallérok, piros csikos nadragok multságának, cifra háborusdinak, végzetes usztatásoknak, halálmaroknak most van a szezonja. Csak pár nappal ezelőtt irták meg a lapok, hogy a Drávántulon gyakorlatozó huszárök közül három bellefulladt a Dunába, most pedig újabb katonadrámáról kell beszámolnunk.

A Drávamentén gyakorlatozó szabadkai 4. huszárezred kedden este nyolc óratól hajnali négyig egyhuzamban menetelt. A koromsötétségbe, mely csak pár lépésre engedett látni, egyszerre csak velőtrázó jajkiáltás sikoltott bele, rá rögtön pedig olyan hang hallatszott, mint mikor valami sulyos test a vízbe zuhan. Egy percre rá újabb jajkiáltás és újabb zuhanás hallatszott. Ez még háromszor megisméltődött.

A parancsnok erre megállította az egész zászlóaljat és sűrű sötét-

ségben, örületes zavarban megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy mi történt. Az történt, hogy a vak sötétben az ezred nekiment egy tágas, rovás nélküli kutnak és öt huszár a lovával együtt belezuhan abba. A zászlóalj parancsnokának intézkedésére rögtön köteleket kerítettek valahonnan s az öt huszár közül négyet nagynehezen kimentettek a kutból. Három közülök ép testtel került elő, a negyediknek azonban mind két lába el volt törve. Az ötödik katona a lovak alá került és menthetetlenül belefulladt a vízbe. Ez volt a sorsa az öt lónak is.

Katonáék természetesen titokban tartják az egész katasztrófát. Ez az oka annak is, hogy az áldozatok neveit és a katasztrófa részleteit még mindig nem lehetett megszerzeni. Ha a részletek hiányzanak, látható így is, hogy az aranygallérosok multságja nem valami ártatlan ügy: ez a multság életet és vért követel.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Szeptember 7. Csütörtök Római kath. Zakariás pr. Gör. kath: Augusztus 24. Eutik. — Nap két 5 óra 24 perckor, nyugszik 6 óra 31 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: helyenkint zivata os esők lényegtelen hőváltozással. Sürgönyprognózis: Hűvös, zivatarok. Déli hőmérséklet: 28.5 fok Celsius.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Meghívó.

A makói ügyellenségi és 48-as párt vasárnap délután 3 órakor a III. kerületi olvasóköri (Posta épület) fontos értekezletet tart, melynek tárgya az október 1-én Makón megtartandó országos nagygyűlés előkészítése.

Lakatos Pál,
alelnök.

)(Leirt adók. A vármegye közigazgatási bizottsága a pénzügyigazgató előterjesztése alapján behajthatatlanság címén 3525 korona utadót irt le.

)(Marvakékre került Rákóczi-uradalom. Kassáról jelentik: Telkibánya és Régeg egykori Rákóczi-uradalom, mely gróf Szápáry László birtokában volt, gazdát cserélt, amennyiben Vodicska Zdenko morva-neustadi építőmester megvásárolta. A 11,000 holdnyi területű birtok vételára 3.250,000 korona és az új tulajdonos nagyterjedelmű fatelepeket és porcellángyárat szándékozik a birtokon építeni. — Szóval pusztulunk, veszünk. A magyarságnak a teste, lelke, mindene ma-holnap csupa idegen kézen lesz. De hát ki is törődik ezzel Magyarországon?

)(A marosi fürdő ügye. Több ízben megirtuk már, hogy a folyamtermékség a Maros folyó kotrása céljából a városi tanácsot kereste meg a kot-

A KORMÁNY MEGVONTA

A NAPTÓL

== A CORPOLTÁLÁST, ==

A ZÖLD BÉKA

megadja a jogot, mert a NAP hirdetése révén jutott

360 drb. női- és leány télkabátokhoz, amelyet olcsón árúsít a püspökkerttel szemben levő üzletében.

rás vonalában levő Báló-féle fürdőnek áthelyezése iránt. Báló most 15 napi halasztást kért a fürdő áthelyezésére. A tanács mai ülésén a kért engedélyt megadta.

(Nyilvános köszönet. Néha özv. Ehrenfeld Sámuelné elhalálása alkalmából gyermekei nevének megörökítése végett a helybeli izrael temetőzési szent egyletnél 600 koronát alapítványul elhelyeztek. Ezen kegyeletes ténnyen kívül „koszorúmegváltás” címén adományoztak az izraelita nőegylet javára: Ehrenfeld család 50, Holländer József 40, Silberberg Károly és családja 20, dr. Sass Bernát és neje, özv. Sass Sándorné, Wirth Emil és neje, Brum Izsó, dr. Holló Samu és neje 10—10 koronát a „chevra kadisa” javára. Ehrenfeld-család 100, Silberberg Károly és családja 20, Wirth Emil és neje, Spitz Márk és neje 10—10 koronát. Fogadják a tisztelt adakozók a „chevra kadisa” nőegylet, valamint a chevra kadisa elnökségének köszönetét.

(Copfokból — hadihajó. A pekingi angol lapok jelentései szerint a kínai régensherceg egy ediktumban állítólag elrendelte a copfok levágatását, hogy a levágott haj eladásából befolyó pénzen kínai hajóhadat építsenek. Ez rendjén van Kínában. De vajjon mikor irtják már ki Magyarországon azt a rengeteg sok copfot. Itt nemcsak egy, hanem száz hadihajónak a költsége is kikerülne abból az összegből, amit a copf kiirtása nekünk — megtakarítana.

(A gézgépezők és kazánfűtők képvisítő vizsgái legközelebb Szegeden október hó 1 napján d. e. 8 órakor a szegedi (felső iskolában) fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza-Lajos-körút 61.) beküldendők.

(Verekedő legény. Váci Ferenc újpesti cipészlegény vándorlása közben hozzánk tévedt Makóra és itt keresett munkát. Tegnap délután Váci betévedt egy külterületi kocsmába, ahol Barna Ferenc makói földbirtokos is időzött. A suszter legénynek csakhamar a fejébe szállt az ital és belekötött Barna Ferencbe. Előbb csak heves szóváltás volt közöttük, miközben Váci botot vett elő és úgy vágta fejbe Barnát, hogy azt nyomban elborította a vér. Barnát a megyei kórházba szállították; Váci pedig a rendőrség letartóztatta és megindult ellene az eljárás.

(Az edelényi gyilkos újabb vallomása. Regula Ede, az edelényi háromszoros rablógyilkos, a napokban a vizsgálóbíró elé vezette magát és beismerő vallomását odamódosította, hogy a gyilkosságot nem egyedül követte el, hanem egy edelényi barátjával, akit meg is nevezett. A vizsgálóbíró és Bulovszky Gusztáv főügyész helyettes erre elrendelték a vizsgálatot a megnevezett büntárs ellen, de az négy szavahihető tanuval alibit tudott igazolni. Ennek dacára a nyomozás tovább folyik ebben az irányban. Az ügyészség véleménye szerint Regula azért eszelte ki ezt az új vallomást, hogy a nyomozást megakassza abban a feltevésben, hogy ezzel enyhíteni fog a saját helyzetén.

(Tolvaj férj. Kapitány Jánosné ma feljelentést tett a vele vadházasságban élő férjre, Sötét Imre ellen, hogy az baltával felfeszítette szekrényét és onnan 76 koronát elloptott. A rendőrség egyik kocsimában letartóztatta a tettest, de ekkorra már a 76 koronából 60 koronát elmulatott. A tolvaj férj ellen lopás büntette miatt indították meg az eljárást.

A rikancskirály kalandja.

Bakti Gyula, rikancsfejedelem állandó hadilábon áll a közbiztonsági intézmény képviselőivel az egyenruhás és polgári rendőrökkel. Eredendő utálata mostanában még csak fokozódott, amiaóta betiltották a Nap utcai árusítását, mert amugy sem hercegi jövedelmeinek legalább felétől elesett, azonkívül pedig kétszerháromszor már meg is büntették tiltott árusítás miatt. Ez érlelte meg Baktiban a gondolatot, hogy bosszút áll a rendőrségen.

Egy délután hóna alá csapott egy esomó „Az Est”-et. kiment a körutra és hersongó hangon ordítani kezdett: — *A Nap, A Nap, szenzációs esti kiadás!*

Az emberek esodálkozva álltak meg a vakmerő rikancs körül, Bakti Gyulát azonban csak inspirálta az emberek sokasága és még jobban ordított:

— *A Nap, szenzációs esti kiadás!* Erre egy megtermett sertéskereskedő, akiről persze azonnal kiderült, hogy detektív, keresztül törte magát a sokaságon és diadalmasan rátette Bakti vállára a kezét.

— *Kövessen a kapitányságra.* — mondta neki szigorúan és lóditotta a Mozsár-utca felé. A kapitányságon aztán a követkeső jelenet játszódott le.

Az inspekción: Te Napot árusítottál! *Bakti:* Nem én egy szálat sem.

Az inspekción: A rendőrséget nem lehet becsapni. A rendőrség szeme mindenivé ellát. Mutasd csak azokat az ujságokat?

(Bakti pokoli nyugallommal át adja Az Est példányait.)

Az inspekción: (rettentő dühösen): Hát akkor miért ordítottad, hogy A Nap, A Nap?!

Bakti: Mert rájárt a szám. Tetszik tudni, a gyakorlat, a megszokás...

A párbeszéd után Baktit a rendőrség kénytelen volt szabadon bocsátani. Két pofont azonban kapott a mókaiért, de Bakti Gyulának ez sem fájt túlságosan. A pofonokra vonatkozóan is csak emyit mondott:

— A gyakorlat, a megszokás...

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: **A millió.** Bohózat. (Bérlet 6.)

Péntek: délután **A sárga liliom.** Énekes színjáték. Este: **A cigányszerelem.** Nagy operett. (Bérlet 7.)

Szombat: **Cigányszerelem.** Nagyoperett. (Bérlet 8.)

A testőr.

A legszellemesebb magyar színpadi írónak, Molnár Ferencnek legújabb vigjátékát, a „Testőr”-t játszották ma este telt ház előtt. Az összes szereplők játékában nagyszerűen érvényesült a darab minden szépsége. A közönség az egész estén jól mulatott. Ma egész teljében láttuk a társulat drámai erejét s mondhatjuk, hogy a közönség jólesően meg volt elégedve. *Nádasy* Jolán ez idén ma játszotta először egyik nagyobb szerepét a színésznő mamája alakításában s komikai venája az egész darabon keresztül csak ugy csillogott s mulattatott. U. Dinnyési Juliska a féltékeny színész, színésznő feleségének a szerepében erős s játékában diszkrét és elegáns drámai tehetségnek bizonyult. A féltékeny színész férjet *Ujj Kálmán* játszotta azzal a tudással és készültséggel,

amit társulatunk ezen egyik legerősebb művésznél minden játékában alkalmunk van tapasztalni. *Földes Dezső* a kritikust kítőnően játszotta. *Szigeti Jenő* tehetsége kicsi szerepében is érvényesült. Az összjáték ma is teljes volt.

* **Cigányszerelem „bemutatója”** Lehár Ferencz diadalmasan hódító nagy operettje mely már bejárta a félvilágot pénteken és szombaton este került nálunk bemutatásra. A gyönyörű muzsikájú és rendkívül érdekes szövegű darab olyan nagy érdeklődést keltett fel, hogy vidékről is tömegesen érkeznek a jegymegrendelések. A „Cigányszerelem” bemutató előadásában lép fel először *Berezik Margit* is a társulat gyönyörű hangú coloratur énekesnője. A darab 3-ik felvonásában előforduló magyar dalt *Puresi Károly* és zenekara játszik. *Nádasy* igazgató mint a darab rendezője, nagy gondot fordított a darab korhű kiállítására is. A „Cigányszerelem” vezető szerepeit *Peterdi Etelka, Fekete Rózsá, Nádasy, Dobos László, Földes, Békéssy, Kemenes, Ujj Kálmán, Szigeti, Petrik és Latabár* játszik. E nagyszerű operett előre láthatólag nálunk is sok telt házat fog csinálni.

Sárga liliom délután. *Biró* Lajos nagyhatású énekes színjátékának délutáni előadása iránt is általános és nagy az érdeklődés. De nem is esoda mert a *Sárga liliom* nálunk jobb hatásosabb darabot már régen nem irtak. A darab vezető szerepeit ezuttal is: *Bányai Irénke, Földes, Ujj Kálmán, Petrik, Kemenes, Szigeti, Dobos László* játszik.

NYILT-TÉR. *)

Dr. Süsz Ferenc

szülés- és nőorvos rendelését Hunyadi-utca (Dr. Sas-féle házban) megkezdte.

(* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Közgazdaság.

Gabona árak:

Irányzat változatlan.

Buza:	21—21.40 K.
Kukorica:	16—17 „
Árpa:	17—17 „
Zab:	16.40—17 „

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	12—12.50 K.
Foghagyma:	19—20 „

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Eladó föld.

A gacsibai belső nyomáson

8 hold föld

heretföldnek való, örök áron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni lehet

Ratkay János kereskedőnél, Sirkert-utca, 486. sz. a.

A Makói Takarékpénztár épületében a **Borsy Imre** által bérelt

bolthelyiség

esetleg két üzlet számára 1912. majus 1-től fogva kiadó.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (33)

V.

Gonosz lelkek a tükrőben.

Én tényleg sohasem féltém tőle, de gondom volt rá hogy hozzá ne férjen egyik fegyveremhez sem; s miután óvatosságból összetörtem és a tengerbe dobtam az ő lándzsáit is, melyeket a tutaján hozott, teljesen biztos voltam benne, hogy nem igen árthat nekem, ha épen az volna is a szándéka. Mikor látta hogy madarakat hozok le a nyilammal, határozottan félni kezdett tőlem, valószínűleg azért, mert némi fogalma volt róla, hogy a saját bőre veszélyben forogna, ha nem alkalmazkodnék a küüörlemekhez.

Ismételve elmondtam neki, hogy én a csónakom segítségével egykor talán visszasejthezem őt a hazájába, és meg kell vallanom, hogy ez a biztatás némileg felrázta őt buskomorságából és rendkívül hálásnak mutatkozott.

Lassankit megtanultam a feketék rendkívüli nyelvét, és sokat csevegettem az asszonnyal, ki szintén eltanult komikusan egy pár angol szót tőlem. Középtermetű nő volt ruganyos mozdulatokkal, értelmes arca és csillogó szemekkel. Nagyon érdekes társ volt és mikor kissé jártasabb lettem a nyelvükben, sok csodás dolgot tudtam meg tőle az ausztráliai benszülöttek szokásairól, mik rendkívül hasznosaknak bizonyultak rám nézve a későbbi években. Yamba — mert ez volt a neve — elmondta, hogy mikor kimentettem őket, több mértföldre elhajította őket a vihar a hazájukból.

Amint látszott, tulajdonképpen teknősbéka-fogásra indultak ki egy kis szigetre a Cambridge-öböl és a Királynő csainrnája közt, a borzasztó orkán azonban kicsapta őket a tengerre Több napon át ideoda hanyódtak, míg végre az én kis szigetemre vetődtek. Egyedüli eledelük ez egész idő alatt csupán teknősbéka volt, de vizük nem volt egy kortysem.

Azt hitte volna az ember, hogy okvetlenül szomjan kell halniok, a feketék azonban csodálatos módon meg tudnak lenni víz nélkül hosszabb ideig. Ezenfelül egy-egy korty tenger is felüdíti esetleg őket.

Egyik legmulattatóbb tapasztalatom volt a feketékkel egy napon, mikor Yamba egész véletlenül megpillantotta magát először életében a kis tojásdad alakú tükrőben, mely a kunyhómban a függőágyam közelében lógott. Semmi rosszat nem sejtve vette le és tartotta egész közel az arcához. Reszketett, megtapogatta a tükröt és aztán hirtelen a hátát fordította magafelé, meghökkenve nézte egy ideig és aztán sikoltozva kirohant a kunyhóból.

Később mindamellet leküzdötte rémületét és női mivoltát meg nem tagadhatva visszajött és óra hosszat elnézte magát a tükrőben, cuppangatva az ajakaival az egész idő alatt csodálkozásán és a legkomikusabb arcfintorításokat csinálva.

(Foly. köv.)

Világhírű jó és olcsó természetes ásványvíz!
Gróf Schönborn-Buchheim Károly Beregmegyei uradalmából:

A luhi Erzsébet gyógyforrás

gyomorhajók elleni specificum.

A gyomor rendellen működésénél, gyomorsav képződésénél, gyomorégés, köhögés, a gyomor elnyálkásodása a gyomor és bél kronikus hurutja, alkalmával kitűnően beválik, a torok, gége és a hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital! Elsőrangú a Giesshütblivel!

Polenai gyógyforrás. Elsőrangú diatétikus víz; leg-
üdítőbb asztali víz. Borral
vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

o o o Egyenrangú a krondorfi vízzel. o o o

Szolyvai gyógyforrás. Dr. Kélli, dr. Bókai, dr.
Widder-Hoffer, dr. Than, dr.

Irsai Arthur, dr. Fodor József tanár urak és számos orvosi te-
kintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánltatik:
köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség,
hugyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágy-
talanság és gyomormegbetegedéseknél

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz! Egyenrangú a bilini vízzel!

Kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőkben, kávéházak-
bar, drogériákban és gyógyszerárakban.

Vezérképviselőt és raktár: **Abelesz Sámuel,** szállító Makó,
Megyeház utca.

1200 négyszögöl nemes

fűzveessző

egy tételben gácsibai ta-
nyámon eladó.
Mandl Zsigmond.

Két jó jártas

kocsis

jó fizetéssel felvételik
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel
ellátva rendkívül jutányos árak mellett.

Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék áren-
gedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan besza-
bályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a leg-
magasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserelem.
Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben.
Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb
kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

Ibolya-crém, Ibolya-szappan,

Ibolya-puder,

legjobb hatású arc és kéz-
finomító szerek.

Egyedül kaphatók:

VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszerárakban.

Makó, Szegedi-utca.

Ára:

Ibolya-crém 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-
ségekben, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

A Makói Független Ujság nyomdája

a legmodernebb kivitelben s a legjutányosabb árak mellett készít
mindenféle nyomdai munkát, u. m.: üzleti- és irodai nyomtatványo-
kat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és bál meghívókat, röpiveket és
falragaszokat, névjegy kártyákat, továbbá egész könyvek és füzetek
nyomását. A Makói Független Ujság nyomdájában megjelenő

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

politikai napilap naponta 6000 példányban jelenik meg. Hirdetéseket
jutányos árak mellett vesz fel minden reggel 7 órától este 9 óráig.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Telefon-sz. 124. ☒ nyomdája és kiadóhivatala. ☒ Telefon-sz. 124.